Sprawozdanie Zarządu Stowarzyszenia Wydawców REPROPOL z działalności za 2015 rok

I. Zarząd

Zarząd w okresie sprawozdawczym pracował w następującym składzie:

Maciej Hoffman – Prezes Zarządu
Grzegorz Gauden – Wiceprezes Zarządu
Lech Kruszona – skarbnik
Grzegorz Cydejko – członek
Jan Rurański - członek

II. Opłaty reprograficzne

W lutym 2015 roku Stowarzyszenie postawiło do wypłaty opłaty reprograficzne w kwocie 2.490 tys. zł za 2013 rok, informując o tym na swojej stronie www, a także przez ogłoszenia prasowe, które ukazały się 9 marca we wszystkich dziennikach.

Wypłatami o rozpiętości wynagrodzeń od 4,64 zł do 18.319 zł na tytuł objęto 7765 tytułów prasowych, które ukazały się w 2013 roku (wg BN). Wypłatami objęto również 13 tys. tytułów za lata 2007-2012 na kwotę 405 tys. zł, które w wyniku tzw. rolowania przekroczyły 50 zł próg wypłaty.

W 2015 roku wypłacono opłaty w kwocie 2.370 tys. zł, która objęła 6966 tytułów, które osiągnęły próg powyżej 50 zł wypłaty oraz 1916 wydawców, którzy z 4786 powiadomionych przesłali Stowarzyszeniu faktury VAT. Wypłata wynagrodzeń jest procesem ciągłym.

W grudniu 2015 roku uchwałą Zarządu SWR postawiono do wypłaty kwotę 2,5 mln zł dla 6749 tytułów prasowych, które ukazały się w 2014 roku o rozpiętości opłat od 18,9 zł do 40,8 tys. zł na tytuł. Stowarzyszenie powiadomiło o tym fakcie wydawców przez ogłoszenia prasowe 29 stycznia 2016 roku w dziennikach i na stronie SWR. Obecnie trwa proces bezpośredniego zawiadamiania wydawców.

W związku z realizacją opłat reprograficznych występują trzy problemy, mające wpływ na wysokość kwot wynagrodzeń reprograficznych:

- **pierwszy** dotyczy podatku VAT. Znowelizowana ustawa VAT z kwietnia 2011 roku w miejsce zasady naliczania VAT od kosztów usługi repartycji wynagrodzeń wprowadziła zasadę komisu usług, obejmującą podatkiem VAT całość obrotu. Wobec rozbieżności interpretacji Izb Skarbowych dotyczących stosowania podatku, nastąpiło opóźnienie wypłat, jak również zmniejszenie kwoty wynagrodzeń, od których za lata od 2011 do 2015 roku Stowarzyszenie odprowadziło 2,5 mln podatku VAT na rzecz Urzędu Skarbowego, pomniejszając o tę kwotę należne opłaty wydawcom.

  Stowarzyszenie zabiegało o uzyskanie korzystnej interpretacji prawnej. Pomimo korzystnego wyroku WSA w Warszawie (syg. III SA/WA 425/14 z czerwca 2014 roku), i w wyniku skargi

kasacyjnej a także rozbieżności w orzeczeniach WSA w podobnej sprawie, NSA w październiku 2015 roku skierował sprawę do Trybunału Sprawiedliwości w UE poprzez zadanie pytania prejudycjalnego. W styczniu 2016 roku NSA zawiesiło postępowanie z wniosku REPROPOLu. Oznacza to 2-letnią zwłokę w wydaniu decyzji;

- **drugi** dotyczy wniosków organizacji zbiorowego zarządzania do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o nowelizację rozporządzenia MKiDN z dnia 2 czerwca 2003 roku w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów. Opłaty te są rekompensatą dla twórców, w tym dziennikarzy oraz wydawców, z tytułu legalnego kopiowania na własny użytek utworów chronionych prawem.

  Pomimo wniosków OZZ-ów zgłoszonych na przełomie 2013/2014 roku do MKiDN z propozycją dostosowania wykazu urządzeń i nośników do postępujących zmian technologicznych i wprowadzenia opłat m.in. od laptopów, netbooków, notebooków, tabletów, czytników, dysków, pendrive'ów, kart pamięci, płyt CD/DVD, cyfrowych aparatów fotograficznych a także telefonów typu smartfony, o wysokości opłat od 0,5 do 1,5% od ceny produkcji czy też importu, MKiDN pod naciskiem Związku Producentów i Importerów Sprzętu Elektronicznego (ZIPSEE), który podjął szereg działań lobbystycznych i PR przeciwstawiających się ww. opłatom, zawiesiło prace nad zmianą tabel. Konsekwencją dla takich organizacji jak SAiW CP i REPROPOL jest ograniczona możliwość pozyskania nowych środków na wynagrodzenia. Przy tej okazji nie można nie wspomnieć, że publikacje w prasie uwzględniały czarny PR prezentowany przez ZIPSEE ze szkodą dla pozyskania wynagrodzeń i ich wysokości, które byłyby przeznaczone m.in. dla dziennikarzy i wydawców.

- **trzeci** dotyczy działalności Stowarzyszenia KOPIPOL, które reprezentuje twórców i z tego tytułu inkasuje corocznie z rynku około 9 mln zł opłat reprograficznych.

  KOPIPOL wśród wielu OZZ-ów jest organizacją, która nie realizuje statutowych celów, jakim jest pełna repartycja zainkasowanych opłat reprograficznych. Według stanu na koniec 2014 roku KOPIPOL rozdysponował wśród autorów wydawnictw naukowych i technicznych zaledwie kwotę 2,1 mln zł przy zakumulowanych i nie podzielonych opłat w kwocie blisko 40 mln zł. 92% wspomnianych kwot skierowanych jest do autorów utworów naukowych i technicznych, która to wielkość wynika z badań kopiowania w wybranych 12 punktach kserograficznych na uczelniach. Wyniki tych badań nie uwzględniają faktycznego kopiowania przy pomocy urządzeń cyfrowych, a przez to wyraźnie zawężają grupę uprawnionych, pozbawiając autorów-dziennikarzy należnych im opłat. MKiDN 23 października 2015 roku wszczęło postępowanie o cofnięcie zezwolenia. REPROPOL przystąpił do postępowania na prawach strony, jak również SAiW „CP". Cofnięcie zezwolenia Stowarzyszeniu KOPIPOL stwarza możliwość, iż SAiW i

REPROPOL będą mogły, za decyzją MKiDN, prowadzić inkaso i repartycję opłat reprograficznych dla autorów, i oznaczałoby to, iż w przypadku REPROPOL-u dysponowałby dodatkową kwotą 3 mln zł z przeznaczeniem repartycji dla dziennikarzy.

III. Działalność licencyjna

Stowarzyszenie REPROPOL kontynuuje działalność licencyjną, mając podpisane umowy z następującymi kontrahentami: Newton Media, Eprasa.com, Glob, Panmedia, Pharma.info, Newspoint, Komisją Europejską, Media Tenor i News Monitor.

REPROPOL licencjonuje materiały prasowe 55 wydawców, obejmując 30 członków i 25 wydawców z umowami powierniczymi i dysponując repertuarem 676 tytułów prasowych, co stanowi prawie 77% rynku tytułów objętych monitoringiem prasy. W 2015 roku przychody licencyjne wyniosły blisko 250 tys. zł.

Powyższe przychody nie obejmują całego rynku monitoringu mediów, gdyż pomimo wielokrotnych prób dwie firmy monitoringu mediów, tj. Instytut Monitorowania Mediów i Press-Service, odmawiają podpisania umów licencyjnych z REPROPOL-em. IMM, powołując się na były art. 30 ustawy o prawie autorskim twierdził, że korzysta z licencji ustawowej i odprowadzał należne tantiemy dla autorów na rzecz KOPIPOL-u, a obecnie używa argumentacji, że jest prasą w zrozumieniu art. 7 prawa prasowego i korzysta z dozwolonego użytku określonego w art. 25 p.a.. Press-Service, odwołując się do art. 25 prawa autorskiego dotyczącego wyjątku prasowego, uzurpuje sobie prawa, jako prasa (agencja prasowa), do korzystania z dozwolonego użytku i prawa do zwielokrotniania i rozpowszechniania artykułów prasowych w postaci cytatów dołączanych do tzw. opracowań dokumentalistycznych.

Według szacunków REPROPOL-u, obie wspomniane firmy, wykorzystując procedury prawne, unikają uiszczenia na rzecz REPROPOL-u opłat licencyjnych w wysokości około 1,8 mln zł rocznie.

Stowarzyszenie podejmuje działania prawne przeciwko IMM, jak i Press-Service, kierując sprawy na drogę postępowania sądowego, które przedstawiają się następująco:

IV. W zakresie relacji z IMM

1. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 22 kwietnia 2014 roku uznał roszczenie REPROPOL-u w zakresie naruszenia dóbr osobistych, nakazując przeproszenie Stowarzyszenia, które w tej części zostało wykonane, oraz rozesłanie oświadczeń przepraszających do wydawców Tyg. Siedleckiego i Ciechanowskiego oraz Presscomu., który to wyrok nie został wykonany. IMM złożył w październiku 2014 roku kasację od wyroku w części dotyczącej oświadczeń przepraszających dla wydawców. W wykonaniu wyroku Sądu Najwyższego z 14 października 2015 roku IMM przeprosił w listopadzie'15 ww. wydawców za pomówienie REPROPOL-u.

2. Ciągnący się od 2011 roku proces Polityki przeciwko IMM zamknął się orzeczeniem Sądu Apelacyjnego z marca 2015 roku, oddalającym skargę Polityki, od którego nie została złożona apelacja. Prowadzone są obecnie prace nad ponownym złożeniem pozwu przeciwko IMM.
3. REPROPOL uzyskał pełnomocnictwo swojego Zarządu do wszczęcia postępowania sądowego przeciwko IMM w związku z odmową podpisania umowy licencyjnej.

V. W zakresie relacji z Press-Service

1. Zawieszone w 2011 roku postępowanie sądowe REPROPOL vs. Press-Service w Sądzie Okręgowym w Poznaniu, w wyniku skargi Press-Service do MKiDN na rzekomy brak podstawy prawnej wydania Stowarzyszeniu zgody na działalność organizacji zbiorowego zarządu na podstawie art. 104 prawa autorskiego, pozostaje aktualne do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy w Sądzie Administracyjnym.
2. W październiku 2014 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo Infor Biznes przeciwko Press-Service, argumentując m.in., że Infor Biznes nie wykazał, że Press-Service dopuścił się niezgodnego z prawem zwielokrotniania i udostępniania osobom trzecim publikacji periodycznej DGP w całości, a także, że artykuły prasowe będące przedmiotem postępowania stanowiły utwory w rozumieniu prawa autorskiego. Od tego wyroku w grudniu Infor Biznes złożył apelację. Sąd Apelacyjny 17 czerwca 2015 roku uchylił ww. wyrok SO i skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia, wskazując na ocenę bezwzględnego prawa Infor Biznes do utworu zbiorowego zgodnie z art. 11 prawa autorskiego oraz istniejącą możliwość oceny przez Sąd czy artykuły prasowe są utworem w zrozumieniu p.a.. Rozprawa przed S.O. w Poznaniu odbędzie się 12 kwietnia 2016 r.

VI. W zakresie działań MKiDN

Zarówno Press-Service, jak i IMM, opierając się literalnie na art. 104 ustawy o prawie autorskim, od 2011 roku skarżą na różnych poziomach decyzję MKiDN udzielającą zezwolenia dla REPROPOL-u, gdyż – ich zdaniem – art. 104 wśród uprawnionych do założenia OZZ nie wymienia wydawców. Biorąc pod uwagę brak interesu prawnego i statusu stronyprzez IMM i P-S, a także inne względy prawne, w grudniu 2015 roku NSA przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia przez WSA. Sprawa jest w toku.

VII. W zakresie zabezpieczenia roszczeń

Kontynuując działania porządkujące rynek, REPROPOL sukcesywnie kierował do IMM i Press-Service projekty umów licencyjnych na zwielokrotnianie i rozpowszechnianie materiałów prasowych, które były przedmiotem rozmów z kierownictwami ww. firm.

Reakcje na projekty umów były odmienne zarówno ze strony IMM, jak i Press-Service. Domniemano, że IMM poszukuje rozwiązania biznesowego, mimo odnoszenia swoich uprawnień do art. 30 p.a., o tyle Press-Service obstawał przy uprawnieniach z art. 25 pr.aut. Obie firmy oczekują udzielenia licencji na dostęp do Elektronicznej Bazy Danych. Udzielenie takiej licencji wg oceny REPROPOL-u nie jest możliwe, gdyż pozbawiałaby ona autorskich praw majątkowych zarówno wydawców, jak i dziennikarzy i ograniczała działalność biznesową wydawców i pozbawiała roszczeń odszkodowawczych.

W celu zabezpieczenia roszczeń odszkodowawczych wydawców, REPROPOL w 2014 roku skierował do Sądu Rejonowego w Warszawie i Poznaniu wnioski o zawarcie próby ugodowej i zapłatę po 9 mln zł odszkodowania za bezprawne zwielokrotnianie i rozpowszechnianie materiałów prasowych, które oczywiście spotkały się z reakcją odmowną IMM i P-S.

VIII. W zakresie aktywności IMM i Press-Service

1. Prowadzona przez REPROPOL wspólnie z IWP w 2014 roku akcja na rzecz wyjaśnienia prawnej podstawy działalności związanej z monitoringiem prasy, skierowana do urzędów centralnych i jednostek samorządowych, ale też przedsiębiorstw, spowodowały, iż IMM rozpoczął akcję lobbingową przez Związek Firm Public Relations, oddziałując na resorty gospodarki i kultury, a także Sejm RP. Związek z jednej strony wywodził swoje uprawnienia z tytułu prawa autorskiego, a z drugiej strony – przedstawiał swoją działalność jako gwaranta wolności słowa i prawa dostępu do informacji, którą swoim działaniem rzekomo uniemożliwia REPROPOL narzucając rozwiązania licencyjne do materiałów prasowych i które to działania służą bezpośredniej likwidacji sektora monitoringu prasy. W styczniu 2015 roku, rozmowy w Lewiatanie ze względu na przeciwne stanowiska stron zostały zawieszone.
2. Aktywność Press-Service zwrócona była i jest również w stronę wydawców. Skierował on ostatnio do wielu wydawców projekt umowy „licencyjnej" na dostęp do elektronicznej wersji tytułów prasowych, oferując w zamian, w rozliczeniach barterowych, możliwość skorzystania z ich analiz i opracowań. Propozycje te, wg oceny REPROPOL-u, pozbawiają autora, jak i wydawcę, autorskich praw majątkowych do materiałów prasowych, ograniczają wielkość przychodów, kontrolę nad rozpowszechnianiem i prawo do roszczeń odszkodowawczych, a także stanowią istotną konkurencję dla sprzedaży archiwaliów redakcyjnych.

Kontynuując wystąpienia Izby Wydawców Prasy z czerwca 2014 roku do przedsiębiorstw i instytucji z wyjaśnieniem podstawy legalności prowadzenia monitoringu prasy, oraz wystąpienia w grudniu 2014 roku redaktorów naczelnych „Rzeczypospolitej", „Dziennika Gazety Prawnej" i „Parkietu" do 2 tys. największych przedsiębiorstw w Polsce w sprawie legalności prowadzenia monitoringu mediów, w listopadzie 2015 roku redaktorzy naczelni 5 dzienników „Rzeczypospoli-

tej", „Dziennika Gazety Prawnej", „Parkietu", „Pulsu Biznesu" i „Polska The Times", ponownie zwrócili się do ww. przedsiębiorstw i urzędów, a także 1 lutego 2016 roku na łamach 5 gazet opublikowali stanowisko o potrzebie przestrzegania obowiązującego prawa w zakresie monitoringu mediów. Wystąpienie to spotkało się z pozytywnym odzewem firm korzystających z monitoringu prasy, ale też negatywną reakcją ze strony IMM i P-S oczekujących sprostowań.

Działania te służyły nie tylko upowszechnieniu informacji co do zgodności z prawem funkcjonowania monitoringu prasy, ale też miały na celu wzmocnienie działań firm, które mają ze Stowarzyszeniem podpisane umowy licencyjne.

IX. Ochrona prawnoautorska

A. W zakresie zbiorowego zarządu

REPROPOL, uwzględniając potrzeby środowiska i w związku z tym, że KOPIPOL nie uwzględnia dziennikarzy w podziale opłat reprograficznych, posiadając stosowne narzędzia w marcu 2014 wystąpił do MKiDN o poszerzenie posiadanego zezwolenia o dziennikarzy – autorów publikacji prasowych.

Decyzją z 28 października 2015 roku MKiDN odmawia zmiany zezwolenia dla SWR ze względu na rażącą niereprezentatywność autorów-dziennikarzy wśród członków REPROPOL-u. W wyniku pomocy środowiska, dysponując już liczbą 200 członków, SWR 13 listopada 2016 r. złożyło odwołanie od ww. decyzji. Według informacji z MKiDN, Stowarzyszenie powinno dysponować co najmniej 500-osobową liczbą członków.

Uzyskanie powyższej pozytywnej decyzji ma bardzo duże znaczenie wobec trwającego postępowania MKiDN z dn. 23 października 2015 roku o cofnięcie zezwolenia Stowarzyszeniu KOPIPOL, które nie realizuje jego celów statutowych. Do tego postępowania na prawach strony przystąpił REPROPOL jak również SAIW „CP".

B. W zakresie ochrony prawnoautorskiej

REPROPOL, posiadając narzędzia pozwalające na kontrolę naruszeń materiałów prasowych w internecie, współpracuje m.in. z dziennikiem „Rzeczpospolita". Efektem współpracy z Super Express Publishing Corporation jest wygrany pierwszy etap procesu o naruszenie praw autorskich przez wydawcę „Gazety Polskiej" w Nowym Jorku. Obecnie oczekujemy na ostateczną decyzję sądu amerykańskiego, przyznająca prawo do odszkodowania dla ZPR Media SA.

W styczniu 2016 roku, biorąc pod uwagę częstotliwość i rozległość naruszeń praw majątkowych do czasopism, REPROPOL podpisał umowę o współpracy z Anti-Piracy Protection, polegającą na czyszczeniu w internecie pojawiających się naruszeń. Umową w pierwszym rzucie objęto 37 tytułów czasopism przy kosztach miesięcznych 10 tys. zł. Działania te przyniosły pozytywne

skutki, gdyż już w pierwszym miesiącu usunięto 91,9 tys. naruszeń i obserwuje się spadek naruszeń z miesiąca na miesiąc (w lutym wykryto 6311, a w marcu 4880 naruszeń). REPROPOL złożył zawiadomienie do prokuratury w sprawie działalności administratora Ebook4all.pl.

Pomimo, iż ze współpracy wycofał się IDG i Tygodnik Powszechny oraz grupa ZPR Media, działalność ta będzie kontynuowana, gdyż w dłuższym okresie czasu można będzie zmierzyć rezultaty i osiąga się pozytywny wynik związany z malejącą liczbą naruszeń.

C. Działania na rzecz upowszechnienia prawa autorskiego i wspomożenia inicjatyw środowiska prasowego

Zarząd REPROPOLu w ramach 5% odpisu od kwoty opłat reprograficznych, na wniosek Wydziałów Dziennikarstwa i Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, Poznańskiego i Jagiellońskiego wsparł prowadzone konferencje naukowe oraz akcje Stowarzyszenia Gazet Lokalnych, Stowarzyszenia Dziennikarzy RP i Fundacji Dziennikarskiej w łącznej kwocie 43.000 zł (rok 2015 i 2016).

X. Organizacja biura

W związku z zadaniami wynikającymi z repartycji opłat, jak też licencjonowania materiałów prasowych Stowarzyszenie aktualnie w biurze zatrudnia cztery i pół osoby, a ponadto prowadzi stałą współpracę na zasadach umów cywilnoprawnych ze specjalistą ds. repartycji oraz osobą świadczącą usługi doradcze z zakresu działalności zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Dodatkowo obsługę prawną przy niektórych działaniach o szczególnie istotnym charakterze zapewniają kancelarie prawne prof. Ryszarda Markiewicza oraz prof. Ewy Nowińskiej oraz kancelaria podatkowa MDDP.

XI. Działalność finansowa

Bilans Stowarzyszenia na dzień 31.12.2015 roku wykazuje po stronie aktywów i pasywów sumę bilansową 6.148.614,59 zł. Przychody nad kosztami wykazały saldo ujemne w kwocie 404.646,78 zł netto.

Przychody Stowarzyszenia z działalności statutowej w 2015 roku wyniosły netto, po zdjęciu podatku VAT, 2.786.376,37 zł, w tym:

- opłaty reprograficzne z SAiW CP w wys. 2.405.279,52 zł, po pomniejszeniu o nadpłatę z 2014 roku w wys. 254.724,40 zł
- 113.675,00 zł składki członkowskie
- 2.600 zł z tytułu monitorowania prasy w internecie
- 248.882,22 zł z tytułu udzielonych licencji za zwielokrotnianie materiałów prasowych
- 57.453,07 zł z tytułu odsetek bankowych

- 15.939,63 zł – pozostałe przychody (zwrot wydatków za łącze internetowe; 10.000 oraz badanie kopiowalności prasy i książki – refaktury).

Koszty działalności Stowarzyszenia wyniosły w tym okresie 888.653,25 zł, na co złożyły się usługi obce w kwocie 431.711,89 zł, w tym koszty usług prawnych w wysokości 200.499,66 zł, w tym związane z obsługą dwóch procesów sądowych przeciwko Instytutowi Monitorowania Mediów oraz Press-Service M-M w Poznaniu – 114.811,78 zł (kwota ta pokrywana jest z zakumulowanej składki celowej) oraz 85.687,88 zł koszty bieżącej obsługi prawnej Stowarzyszenia.

Ponadto Stowarzyszenie poniosło koszty w wysokości 456.941,36 zł, na które składają się:

- wynagrodzenia oraz ubezpieczenia społeczne w wysokości 209.741,97 zł
- podatki i opłaty w wysokości 174,00 zł
- pozostałe koszty w wysokości 52.650,31 zł z tytułu materiałów biurowych, amortyzacji środków trwałych, delegacji służbowych, udziału w szkoleniach
- koszty licencji w wysokości 194.375,08 zł.

W 2015 roku dokonano wypłaty opłat reprograficznych w kwocie 2.370.079,76 zł dla 1791 wydawców wobec wypłaty w 2014 roku kwoty 2.475.541,27 zł dla 1472 wydawców.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku należności wobec Stowarzyszenia wynoszą 166.664,47 zł, w tym podatek VAT, natomiast zobowiązania 208.116,06 zł, w tym 145.662,14 zł z tytułu wynagrodzeń reprograficznych dla wydawców, które zostały przekazane w 2016 roku po uzyskaniu numeru konta bankowego od wydawcy oraz 6.654,12 zł z tytułu zobowiązań publiczno-prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku VAT. Z opłat reprograficznych do wypłaty odpisano 224.000 zł na utworzony fundusz celowy.

Działalność Stowarzyszenia w 2015 roku zamknęła się ujemnym wynikiem finansowym w kwocie 404.646,78 zł, co jest pozytywnym zjawiskiem, wynikającym z większej kwoty wypłaty niż inkaso.

Zarząd SW REPROPOL:

Maciej Hoffman

Grzegorz Gaudcn

Lech Kruszona

Grzegorz Cydcjko

Jan Rurański